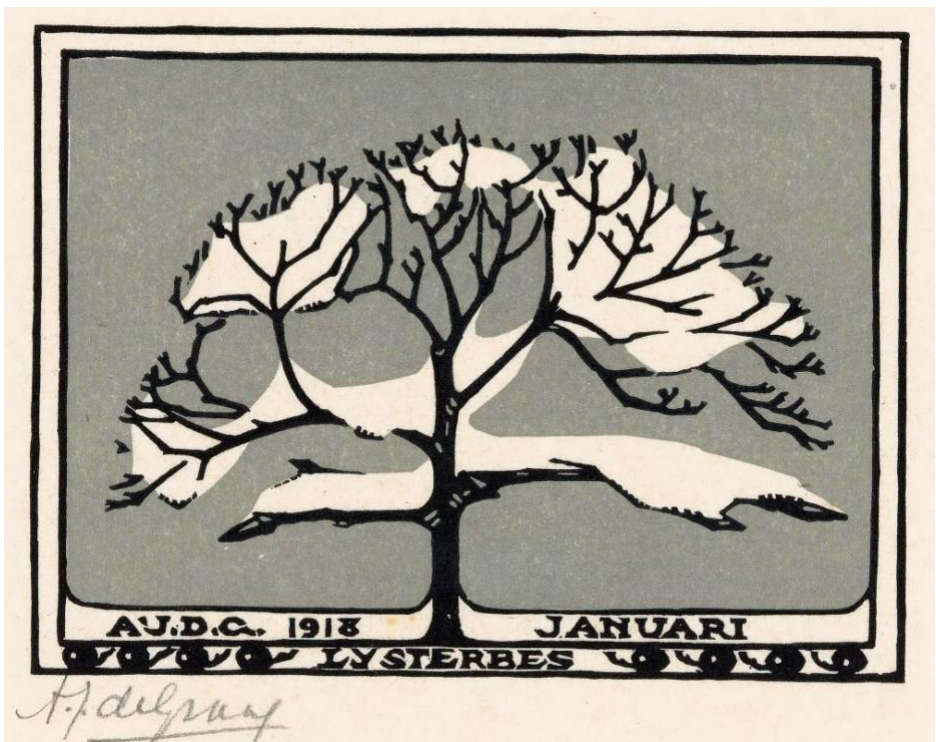

Zondag 14 februari 2021
Thuisviermoment zondag Quinquagesima

'Ik zal zijn licht zien dagen'

Lieve mensen,

De zondag voorafgaand aan de veertigdagentijd is al weer aangebroken. Komende woensdag is het Aswoensdag en begint de weg naar Pasen. Levensweg – van Jezus, van mensen, van u en van mij.

Maar vandaag een mens met een nieuwe blik, een perspectief dat geopend wordt door een vraag van Jezus.

Misschien zoiets als de blik op de sneeuw die wij deze week ontvingen. Daarom kan ik u het mooie gedicht van Jacqueline van der Waals niet onthouden.

Vrede en alle goeds,
Margo Jonker

Winterstille

De grond is wit, de nevel wit,
De wolken, waar nog sneeuw in zit,
Zijn wit, dat zacht vergrijzelt.
Het fijngetakt geboomte zit
Met witten rijp beijzeld.

De boom houdt zich behoedzaam stil,
Dat niet het minste takgetril
't Kristallen kunstwerk breke,
De klank zelfs van mijn schreden wil
Zich in de sneeuw verstecken.

De grond is wit, de nevel wit,
Wat zwijgend tooverland is dit?
Wat hemel loop ik onder?
Ik vouw de handen en aanbid
Dit grootsche, stille wonder.

Jacqueline van der Waals (1868-1922)

Voorpagina: Houtsnede op papier van Julie de Graag

Antifoon van de zondag

Wees voor mij een rots, een toevlucht, een vesting die mij redding biedt. U zult mijn gids zijn, mij leiden tot eer van uw naam

Openingswoord

Die de morgen ontbood, en het licht hebt geroepen, zegen ons ook met uw licht.

Lied: uit Zingend geloven. T. Willem Barnard – M. Willem Vogel

Wees voor mij een beschuttende rots,
Vaste bodem onder mijn voeten,
Sterke wal waar de vijand zal moeten
Zwichten, o wees voor mij
Een beschuttende rots!

Ga vooraan, ga met mij barrevoets,
Veertig jaar in hete woestijnen,
Waar ik hongeren moet en verkwijnen
Dorstend, o wees voor mij
Een verkwikkende rots

Wees de rots die behoudt en die laaft,
Onaantastbaar, mild en meegaande,
Wees de gids die een doortocht mij baande,
Toekomst, o wees voor mij
Levengevend, mijn rots!

Wees de rots van 't Aloude Verbond,
Vaste grond, bewegelijk leven –
Die mij rust en vertroosting kan geven,
Christus, o wees voor mij
Geest en lafenis: God.

Gebed

O God, als u ons niet ziet – hoe zouden wij dan kunnen leven?

Als u onze roep niet hoort – hoe zouden wij dan kunnen zien?

Roep ons in uw licht, o God.

Leid ons door het leven.

Doe ons de duisternis verdragen.

Doe ons uw licht zien dagen.

In Christus naam, amen

Evangelielezing: Lucas 18,31-43

31 Hij nam de twaalf apart en zei tegen hen: 'We zijn nu op weg naar Jeruzalem, en alles wat door de profeten is geschreven zal men de Mensenzoon laten ondergaan. 32 Want hij zal worden uitgeleverd aan de heidenen en worden bespot en mishandeld en bespuwd. 33 En nadat hij is gezeseld, zal hij worden gedood, maar op de derde dag zal hij opstaan.' 34 De leerlingen begrepen er niets van. De betekenis van Jezus' woorden bleef voor hen verborgen, en ze konden maar niet bevatten wat hij had gezegd.

35 Toen hij in de buurt van Jericho kwam, zat er langs de weg een blinde te bedelen. 36 Toen de blinde een menigte voorbij hoorde komen, vroeg hij wat er gaande was. 37 Ze zeiden tegen hem: 'Jezus uit Nazaret komt voorbij.' 38 Daarop riep de blinde: 'Jezus, Zoon van David, heb medelijden met mij!' 39 Degenen die voorop liepen, snauwden hem toe dat hij moest zwijgen, maar hij schreeuwde des te harder: 'Zoon van David, heb medelijden met mij!' 40 Jezus bleef staan en zei dat men de blinde bij hem moest brengen. Toen deze voor hem stond, vroeg hij hem: 41 'Wat wilt u dat ik voor u doe?' De blinde antwoordde: 'Heer, zorg dat ik weer kan zien.' 42 Jezus zei: 'Zie weer! Uw geloof heeft u gered.' 43 Onmiddellijk kon hij weer zien en hij volgde hem terwijl hij God loofde. Alle mensen die getuige waren geweest van dit voorval brachten hulde aan God.

Bij lied 909

Samuel Rodigast, geboren in 1649 vlak bij Jena in Duitsland, schreef de tekst van lied 909, dat wij gaan zingen. Het is een krachtig geloofslied. Rodigast schreef het voor zijn zieke vriend, cantor Severus Gastorius. En Gastorius schreef later muziek op dit lied. Later vertaalde Petronella Moens, de dochter van een dominee, dit lied uit het Duits. Petronella Moens was blind.

Jan Wit heeft op zijn beurt haar vertaling bewerkt t.b.v. het liedboek, waarbij hij het eerste couplet van Petronella Moens handhaafde. Ook Jan Wit was blind. Maar zien is in zijn poëzie en liederen een krachtig begrip. Die gedachten geven het lied en het geloof erin verwoord een geleefde en gelaagde betekenis: 'Als God mij leidt, kan ik de tijd van duisternis verdragen: ik zal zijn licht zien dagen.'

Lied 909 'Wat God doet, dat is welgedaan'

Wat God doet, dat is welgedaan,
zijn wil is wijs en heilig.
'k Zal aan zijn hand vertrouwend gaan,
die hand geleidt mij veilig.
In nood is mij zijn trouw nabij.
Ja Hij, de Heer der Heren,

blijft eeuwig wijs regeren.

Wat God doet, dat is welgedaan.

Hij is mijn licht en leven.

Ik wil mijzelf van nu voortaan
blijmoedig aan Hem geven,
omdat ik weet in vreugd en leed:
zijn vaderlijke ontferming
blijft eeuwig mijn bescherming.

Wat God doet, dat is welgedaan,
daar laat ik het bij blijven.

Al moet ik door de engten gaan
waar mij de dood zal drijven –
als God mij leidt kan ik de tijd
van duisternis verdragen:
ik zal zijn licht zien dagen.

Gedachten bij lied en woord

Het duurt mij lang, deze winter. En daarin ben ik niet de enige. De coronatijd vraagt het een en ander van u en van mij. Van de hele maatschappij. Ja, van de hele wereld. En dat is nog niet voorbij. Ik verlangde om de lente te zien, om in de tuin te werken, om ruimte te ervaren in weidse luchten en nieuwe frisse groene vergezichten. Maar het was winter.

Het is winter beter gezegd. Want plotseling kwam midden in coronatijd en midden in donkere dagen storm en wind en sneeuw en ijs. In een nacht werd het donker wit, lag er een laag sneeuw over de aarde. Hoe koud en guur het ook was – die nieuwe blik hielp mij om veerkracht te vinden. Wat een witte deken over de aarde al niet doet – het kwam mij toe als een groots en stil en wit wonder. Ik hoop, dat ondanks kou en gladheid, u ook geniet van een nieuwe aanblik van de vertrouwde wereld.

In het evangelie van Lucas hoor ik een beweging die te maken heeft met nieuwe blik. Aan de ene kant zijn er de discipelen, voor wie de betekenis van de woorden die Jezus spreekt verborgen blijft. Zij zagen niet voor zich, wat Jezus zelf vertelt – die weg te gaan door de mensenzoon, en dat over dood en opstanding.

Meteen daarna is daar een blinde in het verhaal. Deze roept om medelijden van Jezus. Het geheim van Jezus is zichtbaar wel te aanschouwen, maar vraagt

om een andere ingang. De evangelist Lucas laat vaker zien, dat het geheim van Jezus als eerste opgemerkt wordt door mensen in de marge, of in crisissituaties. Verliezers in de ogen van mensen, gezien in de ogen van God, oog hebbend voor de diepte in het leven, voor de verborgen laag die meekomt met die mens van God - Jezus.

De blinde wil zien. En dat, terwijl hij al zo'n open blik had voor wie Jezus was – meer dan de andere mensen die vinden dat hij moet zwijgen.

‘Wat wilt u dat ik voor u doe?’ die mooie vraag van Jezus behoort tot het begin van dienend handelen. Jezus sluit aan bij de mens, en wat die mens vraagt – medelijden, zien, een blik op het verborgene, geloof.

‘Wat wilt u dat ik voor u doe?’ is een vraag die oog heeft voor de nood van een ander. Voor het verlangen van de ander. Voor de hoop. Een vraag die gericht is op verandering. En dan op zo'n manier dat het geheim van hoop en liefde, hulp en geloof aan de orde kunnen komen. Heel concreet. Op de dag. Tussen de mensen.

Het antwoord op die vraag moet komen van een mens. Een mens die roept in zijn nood. ‘Wat wilt u dat ik voor u doe?’

Die vraag van Jezus is het begin naar echt zien. Een vraag die aansluit bij de nood van een mens. En daar waar gezegd kan worden waar behoefte aan is, en er ook werkelijk naar geluisterd wordt, daar kan een geheim geopend worden. Kunnen ogen geopend worden.

Er is durf nodig om die vraag te stellen. Want de vraag wordt sterk, als je van meet af aan weet dat je ingaat op de nood van een ander. En dat roept je uit je eigen veilige overzichtelijke wereld weg, en brengt je in contact met de mogelijkheid van die ander om voorbij te komen aan leed en pijn en tekort, en binnen te gaan in een nieuwe blik op de werkelijkheid. Een nieuw zien. Een nieuw licht.

Zie de pijn van Groningen met de aardbevingen, de mensen die op straat leven in de kou, de rouw die er is bij naasten, de nood van ondernemers in deze tijd, de eenzaamheid bij jong en oud, de angst voor vaccin en dood en kwetsbaarheid. Durf je te zien? Durf je te vragen: ‘Wat wilt u dat ik voor u doe?’ En durf je in te gaan op het antwoord wat daarop gegeven wordt?

Als de vraag gesteld wordt in afwachting van ingaan op het antwoord, komt een nieuwe laag in het leven tevoorschijn. Een laag, die wit is van licht. En die helder zicht geeft op een nieuw perspectief.

In het antwoord kan iets gebeuren, wat te maken heeft met hoop en geloof. En vreugde.

In het gehoorde antwoord daagt het licht. Gods licht. Als een groots en stil wonder.

Gebeden

Wij bidden u, o God,
Om licht en leven
Om nabijheid en toekomst,
Om medelijden en hulp
Om geloof en helder zicht.

Wij danken u voor de vreugde die de schepping geeft:
Dank voor witte sneeuw en ijs
Dank voor vreugde bij wandelen en sneeuwpoppen en witte uitzichten.

Wij bidden om licht voor veiligheid voor een ieder in de winter
Voor hen die dakloos zijn en vluchten, voor hen wier relaties koud zijn.

Wij bidden u als wij rouwen, namen noemend in ons hart.

Wij bidden u om hoop, dat uw warmte in ieders leven is
Om het einde van de coronacrisis
Om vrijheid
Om begrip
Om mildheid
Om wijsheid

Een licht voor onze dankbaarheid, omdat wij leven met uw inspirerend woord van liefde vrede en recht. Dat het geheim van uw nabijheid ons bestaan draagt en hoedt en zet in nieuw perspectief.

U danken wij, o God, omdat u om ons heen bent – dragend, hoedend, een weg te gaan, toekomst geven, licht en steeds weer: open ogen en een nieuw begin - en wij zien uw licht dagen.

In Christus naam. Amen

Zegenbede

Mag de weg je vriendelijk begroeten.
Mag de wind altijd in je rug zijn.
Mag de zon warm schijnen op je gezicht,
De regen zacht vallen op je velden.
En totdat wij elkaar weer zullen ontmoeten:
Moge God je houden in de holte van zijn hand

Cantate 100 BWV.

De cantate die bij dit lied hoort is cantate 100 van J.S. Bach. Toen Bach ergens na 1732 de koraaltekst 'Was Gott tut, das ist wohlgetan' voor de tweede maal uit de kast haalde, pakte hij het volkomen anders aan dan in de gelijknamige cantate van tien jaar eerder (BWV 99). De bezetting van BWV 99, met fluit, hobo d'amore, hoorn, strijkers en basso continuo, maakte hij extra feestelijk door een tweede hoorn en pauken toe te voegen. De tekst bood hier ook alle redenen toe: niet alleen het begin- en slotkoor zijn ontleend aan het koraal, maar ook de vier tussenliggende delen. Die heten vanwege de gelijkkluidende beginzin van de opeenvolgende coupletten dan ook allemaal, net als de cantate zelf, 'Was Gott tut, das ist wohlgetan'. En niet alleen die zin keert steeds terug, ook de destijds bij alle kerkgangers bekende melodie, zoals Jos van Veldhoven uitlegt in het interview.

Contemplatie in de vorm van recitatieven ontbreekt; vier aria's, waarvan één een duet is voor alt en tenor, jubelen onafgebroken en zonder enige reserve voort over Gods goedheid.

Het lijkt alsof Bach een sterke behoefte voelde om, net als tekstdichter Samuel Rodigast in 1675, geen nadruk te leggen op de pijn van het lijden, maar op zijn rotsvaste vertrouwen in het goede van God. Rodigast schreef de hymne indertijd om de zieke cantor Severus Gastorius een hart onder de riem te steken. Het werkte, want de cantor knapte op en componeerde er zelfs een melodie bij, die de tand des tijds doorstond.

Omdat de connectie van deze cantate met een specifieke zondag ontbreekt, kon deze lofzang op ieder moment worden uitgevoerd. Troost op alle dagen van het jaar: dat moet ook voor Bachs gezin, waarin tussen 31 augustus 1732 en 6 november 1733 drie kinderen overleden, van grote betekenis zijn geweest.

Bron: www.bachvereniging.nl.

Een mooie uitvoering van deze cantate is te vinden via de onderstaande link:

<https://www.bachvereniging.nl/nl/bwv/bwv-100/>